

NÚM. 15 / 3a ÈPOCA / JULIOL 2016

Aigües

Eficaços i sostenibles

Aigües de Barcelona treballa per aconseguir la màxima eficiència energètica

La innovació, palanca de futur

Avui com ahir, la companyia continua marcant tendència en innovació i desenvolupament

El repte de reduir la petjada ambiental

La utilització sostenible dels seus recursos, clau en l'estratègia d'Aigües de Barcelona

La llanxa de l'esperança a la Mediterrània

La Fundació Agbar posa en marxa un projecte solidari amb l'ONG Proactiva Open Arms

El futur del Museu

S'inicia un període de transformació i renovació de l'oferta cultural del Museu Agbar de les Aigües

Aigües de Barcelona

Sumari

CRÈDITS

PRESIDENT DEL CONSELL EDITORIAL:
Ignacio Escudero

CONSELL EDITORIAL:
Ramon Albareda, José Antonio Castillo, Xavier de Fuentes, Manuel Giraldo, Xavier Iraegui, Núria Latorre, Ana Maresca, Marc Mascareñas i María Monzó

DIRECTORA:
Victòria-Eugènia Martínez

COORDINACIÓ:
Albert Alonso

DISSENY:
Cla-se

EDICIÓ I PRODUCCIÓ:
ZETACORP.Publicacions Corporatives (Grupo Zeta). Consell de Cent, 425 08009 Barcelona. Tel. 93 227 94 16
Director: Òscar Voltas
Coordinadora editorial: Nuria González
Redactor en cap: Toni Sarrià
Redacció: Paco Martínez, Gemma Figueras, Marta Carrera, Toni Capilla i Laura Manzanera
Maquetació: Cristina Vilaplana, Xavier Julià i Samuel Vergés
Edició: Cisco Figueroba
Col·laboradors: Àlex Blancafort i Francesc Ràfols

FOTOGRAFIES:
Dani Aznar, Frederic Camallonga, Jack Ristol, Proactiva Open Arms, arxiu d'Aigües de Barcelona, arxiu de Grupo Zeta i agències

DIPÒSIT LEGAL:
B. 24090-2012

Revista impresa en paper
Symbol Matt Plus (Fedrigioni España)

04

Editorials

06

Reportatge
Eficaços i sostenibles

Aigües de Barcelona treballa per aconseguir la màxima eficiència energètica en tot el cicle integral de l'aigua

14

Entrevistes
Un nexa més sòlid

Coneixem l'opinió de tres experts sobre la relació entre aigua, energia i aliments, un tema cabdal per al futur de l'aigua

Lucie Pluschke
Water-Energy-Food
Nexus Officer (FAO)

Diego Rodríguez
Departament de
Transport, Aigua i
TIC del Banc Mundial

William Sarni
Director de Water
Strategy, Social Impact
Practise de Deloitte

18

Fotonotícia
Platges de qualitat

Aquesta temporada, 13 platges del litoral metropolità de Barcelona disposen del distintiu de Bandera Blava per la seva qualitat

20

Actualitat
Notícies breus

- Jeremy Rifkin, Francisco Rico i Màrius Carol, protagonistes al Cercle de l'Aigua
- L'economia circular s'impulsa a Sant Feliu
- Segona edició de Són Especialistes
- Dia Mundial de la Seguretat i la Salut Laboral
- Aigües, a la Festa de la Bicicleta de Barcelona

22

Reportatge
La innovació, palanca de futur

La companyia continua marcant tendència en innovació i desenvolupament

28

Reportatge
El repte de reduir la petjada ambiental

La utilització sostenible dels recursos és clau per a Aigües de Barcelona. Ho demostra la publicació de la petjada ecològica d'Aigües

30

Reportatge
La llanxa de l'esperança

La Fundació Agbar posa en marxa un projecte solidari per dotar l'ONG Proactiva Open Arms d'una nova llanxa de salvament a la Mediterrània

36

Reportatge
El Museu inicia el seu futur

A l'acte institucional del Dia Internacional dels Museus, es va dur a terme una reflexió sobre el futur del Museu Agbar de les Aigües

40

Reportatge
El diàleg genera confiança

L'Oficina de Customer Counsel d'Agbar fa cinc anys que fa de mediador per resoldre qualsevol reclamació que pugui sorgir

42

La nostra història
L'herència del Rec

Barcelona recupera el llegat del Rec Comtal, que va abastar d'aigua la ciutat i el seu entorn durant gairebé mil anys

PETJADA ECOLÒGICA

Massa de la publicació
(grams)
115,31

Petjada de carboni
(grams CO2 equivalent)
140,68
Publicació convencional
410,63
Estalvi aconseguit
410,63

Residus generats (grams)
57,44
Publicació convencional
57,76
Estalvi aconseguit
0,31

Consum d'aigua
(litres)
76,02
Publicació convencional
122,67
Estalvi aconseguit
46,65

Consum de matèries primeres verges (grams)
34,53
Publicació convencional
172,65
Estalvi aconseguit
138,12

Consum d'energia
(kWh)
1,68
Publicació convencional
5,38
Estalvi aconseguit
3,71

Editorials

Desenvolupament sostenible i economia circular són expressions cada cop més presents a les nostres converses. S'han incorporat a la nostra cultura d'empresa i estan començant a prendre el protagonisme que els pertoca en la presa de decisions. A Aigües de Barcelona, concretament el Pla Aigües 2020 recull un total de 293 accions que cal desenvolupar dins d'aquesta estratègia. Dues d'elles es troben en un estat d'execució molt avançat: el pla d'ambientalització i millora de l'eficiència de tots els edificis administratius i espais verds de la companyia, que incorpora mesures de reducció de la dependència energètica, i la transformació de la flota de vehicles impulsats per la combustió d'hidrocarburs en vehicles elèctrics. Són només dos exemples però expressen de manera prou concreta i significativa el nostre compromís.

Ignacio Escudero
 Director general
 d'Aigües de Barcelona

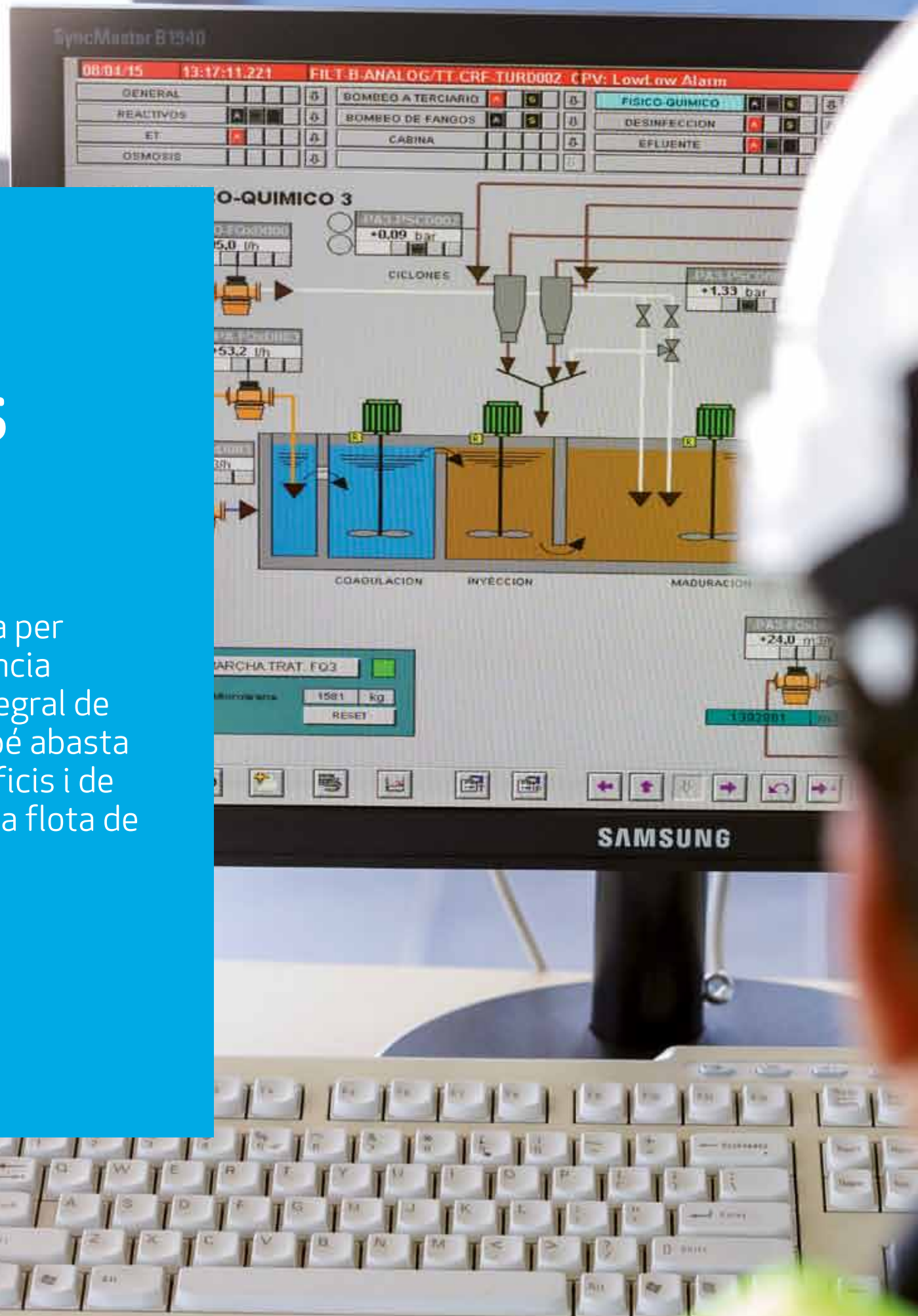
Els Objectius del Desenvolupament Sostenible (ODS) de les Nacions Unides preveuen que l'any 2030 la demanda d'aigua al planeta s'haurà incrementat en un 40%, el consum d'energia serà el doble de l'actual i caldrà un 30% més d'aliments per atendre les necessitats de la població. En aquest marc, i per garantir el futur de la vida al nostre planeta, els ODS marquen un full de ruta fins al 2030 en el qual la implicació de les empreses per aconseguir una economia sostenible i inclusiva té un paper protagonista. L'agenda dels ODS és profundament transformadora i en ella la col·laboració entre tots els agents implicats és fonamental: administracions, empreses, institucions locals i internacionals, professionals, científics i ciutadans, tots hem d'acceptar el repte i incorporar-lo als nostres plans d'acció.

Àngel Simon
 President del
 Consell d'Administració
 d'Aigües de Barcelona

Eficaços i sostenibles

Aigües de Barcelona treballa per aconseguir la màxima eficiència energètica en tot el cicle integral de l'aigua. Un objectiu que també abasta la gestió sostenible dels edificis i de les instal·lacions i, fins i tot, la flota de transport

Aigües de Barcelona treballa per aconseguir la màxima eficiència energètica en tot el cicle integral de l'aigua. Un objectiu que també abasta la gestió sostenible dels edificis i de les instal·lacions i, fins i tot, la flota de transport

El desenvolupament sostenible i l'economia circular són un pilar fonamental en la política d'Aigües de Barcelona. Defineixen l'estratègia de la companyia i del seu model de gestió. L'aplicació d'aquests principis implica unes mesures d'eficiència en l'activitat diària i en tots els processos interns i serveis que presta la companyia.

CONTROLADORS DE FUITES
Una de les torres de control que es fan servir a la depuradora del Baix Llobregat.

El cert és que l'eficiència energètica sempre ha format part de la cultura d'una empresa com Aigües de Barcelona, entre altres raons perquè l'energia forma un binomi amb l'aigua, impossible de dissociar, i que, per tant, requereix una gestió conjunta a les activitats vinculades al cicle integral urbà. En aquests moments, amb una òptica d'economia circular per minimitzar l'impacte sobre el medi, el repte va una mica més enllà de l'eficiència energètica, i ja parlem d'objectius d'autosuficiència energètica.

Però aquesta perspectiva s'ha anat ampliant i perfeccionant els darrers anys. L'eficiència s'ha convertit en un objectiu en què estan

Reduir la dependència energètica d'Aigües de Barcelona és un objectiu que implica totes les àrees de la companyia

Un procés transversal a la companyia

Màxima eficiència en l'abastament.

Des del Centre de Control Operatiu ubicat a la seu de Collblanc, Víctor Barrera, responsable d'eficiència energètica de la xarxa de transport d'aigua potable, s'encarrega que les instal·lacions d'abastament funcionin amb criteris de màxima eficiència tècnica en el consum d'energia, mantenint en tot moment estables els nivells de qualitat de servei. Això implica,

segons Barrera, "l'optimització dels processos de transport, incorporar motors eficients, renovar grups impulsó, eliminar pèrdues en els equips de transformació, instal·lar comptadors, etc."

Comprar al millor preu. Maria Josep Batalla és la responsable de dispatxng energètic d'Aigües de Barcelona i l'encarregada, també des del Centre de Control Operatiu de Collblanc, de trobar les millors oportunitats de compravenda d'energia a partir de l'evolució diària i horària dels diferents mercats locals i globals. Per a Maria Josep Batalla, "aquestes decisions

determinen el funcionament de les instal·lacions d'abastament, i ens permet aprofitar aquells moments o franges horàries en què l'energia té un cost més baix. Tot redunda en l'eficiència."

ETAP de Sant Joan Despí. Jordi Martínez és el responsable de manteniment elèctric de l'ETAP de Sant Joan Despí. "En aquesta instal·lació s'han substituït les faroles fluorescents per leds que han reduït el consum a la meitat –explica–. D'altra banda, el 2013 es van instal·lar plaques solars amb una potència de 165 kw. I s'està optimitzant el rendiment de les membranes d'ultrafiltració i osmosi.

Aquesta tecnologia suposa una barrera total per a virus i bacteris i elimina la pràctica totalitat dels compostos orgànics i inorgànics presents en l'aigua."

Autosuficiència a les EDAR.

També en l'àrea de Sanejament s'han dut a terme accions per millorar l'eficiència energètica. Segons explica Emilio González, responsable d'eficiència energètica en aquest departament, "aquestes instal·lacions requereixen un elevat consum d'energia, en concret 107 milions de kWh anualment". Les plantes depuradores de Gavà, Sant

Feliu i el Prat s'autoabasteixen "d'una part de l'energia que consumeixen utilitzant com a combustible el biogàs produït en els processos industrials de digestió de fangs."

INSTAL·LACIONS MÉS SOSTENIBLES

A la seu de Collblanc, a l'esquerra, s'ha substituït la lluminària convencional per una amb leds. A la dreta, la depuradora del Baix Llobregat, on es milloren de manera constant els processos per ser més eficaços.

implicades totes les àrees de l'empresa. Tal com explica Ramon Creus, director de Suport Operatiu d'Aigües de Barcelona, "ara parlem d'una gestió energètica distribuïda". Aquest objectiu de reduir la dependència energètica té un caràcter transversal que implica des dels serveis de producció i abastament d'aigua potable, els serveis de sanejament, fins a la gestió eficient dels edificis i l'ús de vehicles no contaminants.

Un estàndard millorat

Un fet cabdal va ser el reconeixement, l'any 2012, per part de la certificació ISO 50001. L'objectiu global d'aquesta normativa és ajudar les organitzacions a establir els sistemes i

Hi ha un procés continu de millora de les instal·lacions, aplicant-hi les mesures més adequades per augmentar l'eficiència energètica

processos necessaris per millorar l'eficiència energètica, reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle, així com reduir els costos associats al consum d'energia. D'acord amb aquest estàndard, a Aigües de Barcelona hi ha un millora contínua a les instal·lacions aplicant-hi les mesures més adequades per augmentar l'eficiència energètica i fer un ús adequat de l'energia. En concret, permet desenvolupar una metodologia de millora contínua pel que fa al desenvolupament de les activitats d'abastament i especialment l'activitat de transport de cabals, que és la més intensiva en el consum d'energia elèctrica.

El consum total d'energia en el cicle integral de l'aigua a Aigües de Barcelona (incloent-hi electricitat, biogàs, gas natural, calor, gasoil, gasolina i fotovoltaica autoconsum) va ser de 238.671.595 kWh el 2015. Això va representar

un estalvi de 1.210.115 kWh, només de l'àrea de transport, un estalvi derivat de les accions efectives dutes a terme.

En l'apartat de producció d'energia, l'empresa va superar el 2015 els 16 milions de kWh, la major part de la qual prové de la cogeneració de biogàs, a més de l'energia d'origen fotovoltaic. També cal destacar que la pràctica totalitat dels vehicles susceptibles de ser substituïts de la flota seran elèctrics a

finals del 2016. La clau de l'esquema d'eficiència energètica és, doncs, per una banda estalviar energia –i reduir l'impacte de l'empremta de carboni– i, al mateix temps, produir-ne més.

Pel que fa a l'abastament d'aigua potable, el consum energètic està molt condicionat per una orografia accidentada, que determina l'existència de cotes de demanda diferent, i una zona –l'àrea metropolitana de Barcelona–,

El consum energètic està condicionat per factors com l'orografia i una àrea metropolitana amb gran densitat de construccions i d'habitants

Creix significativament la flota de vehicles elèctrics

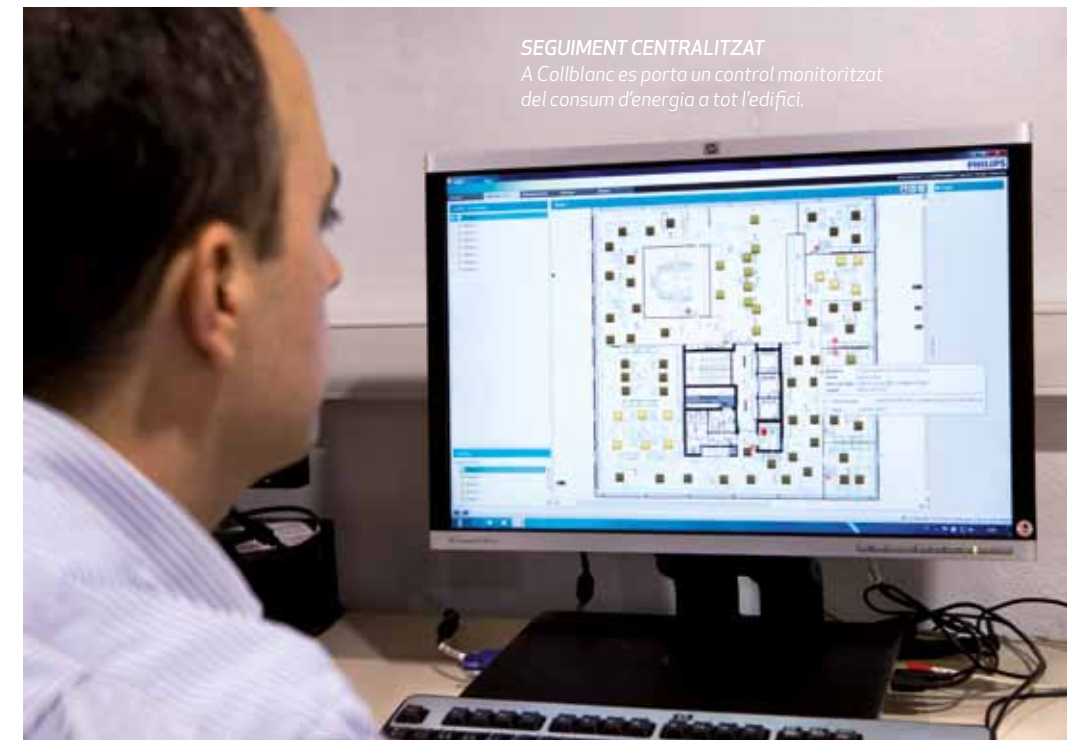
Aquest any, Aigües de Barcelona ha fet una decidida aposta pels vehicles elèctrics amb la incorporació de 64 nous cotxes que se sumaran als 23 que ja estaven disponibles fins aquest moment. Es tracta, tal com explica Marc Pons, director de zona Llobregat Sud, d'un increment significatiu que demostra la implicació de la companyia en l'ús de les energies renovables. Pons afirma que "els cotxes elèctrics representen una petjada molt més

petita de carboni; no emeten diòxid de carboni, ni nitrogen ni sofre". Un altre aspecte important és que aquest tipus de vehicle té cada cop més autonomia: actualment els nous models poden circular durant 180 quilòmetres sense necessitat de carregar. El cost associat és igualment remarcable: mentre que un vehicle dièsel té una despesa de més de 2.500 euros l'any, en un vehicle elèctric se situa en poc més de mil euros.

APROFITAMENT SOLAR
Plaques solars a la coberta dels dipòsits de l'ETAP de Sant Joan Despí. A la dreta, detall d'un fanal amb leds.

SEGUIMENT CENTRALITZAT
A Collblanc es porta un control monitoritzat del consum d'energia a tot l'edifici.

amb una gran densitat de construccions i d'habitants, que limita la disponibilitat de dipòsits d'aigua. Aquest sistema determina les mesures per aconseguir la màxima eficiència. D'una banda, s'utilitzen models per a l'optimització dels processos de transport. Des de les fonts de subministrament es busca el camí que energèticament sigui més òptim. D'altra banda, les bombes necessàries per impulsar l'aigua a diferents cotes es dissenyen perquè treballin en el seu punt òptim i gastin el mínim d'energia possible. L'altre vessant important és la recuperació d'energia en el procés de transport de l'aigua a través de turbines que s'implanten en les vàlvules reguladores encarregades d'estabilitzar la pressió de servei a tot l'àmbit metropolità.

Dins de la gestió energètica eficient d'Aigües de Barcelona, l'optimització dels processos de compravenda d'energia segons l'evolució dels mercats, procés conegut com a dispatxíng energètic, és un altre dels factors importants. Aquest sistema implica una gestió diària per tal de captar les oportunitats de compra i venda que ofereixen els mercats de l'energia. Això determina la millor estratègia per a la compra d'energia (gas i electricitat). És una activitat transversal al negoci que dona suport tant a la part d'abastament com a la de sanejament. Aigües de Barcelona també aposta pel desenvolupament i la implementació de sistemes de generació d'energies renovables en les seves instal·lacions, recuperant

Aigües de Barcelona aposta pel desenvolupament i la implementació de sistemes de generació d'energies renovables

energia residual dels processos per a l'autoconsum, cosa que potencia el binomi aigua-energia.

Sistemes de regeneració

En l'àmbit del sanejament, tres de les depuradores gestionades per la companyia disposen de sistemes de cogeneració. Com a resultat de la depuració, s'obtenen fangs rics en matèria orgànica, amb els quals es pot generar biogàs, una font d'energia renovable, l'aprofitament de la qual a més evita emissions de metà a l'atmosfera. L'energia que es produeix amb la combustió del biogàs s'utilitza en els mateixos processos de la planta i permet recuperar el 35% de l'energia consumida a la planta en el cas de Gavà, i del 51% en el cas de Sant Feliu, ja que en aquesta última EDAR es disposa d'un procés de codigestió que permet incrementar la quantitat de biogàs produït.

Per la seva banda, la depuradora del Baix Llobregat disposa de grups generadors que utilitzen biogàs produït a l'EDAR i gas natural, i utilitza la calor residual del funcionament en continu dels motors de cogeneració per al funcionament de la planta d'assecatge tèrmic de llots, amb destinació final principalment compostatge i cimentera, com a combustible substitutiu dels tradicionals derivats del petroli.

Energia solar

Una altra de les mesures importants va ser la instal·lació el 2013 d'un parc de plaques fotovoltaïques de 165 kW de potència a la planta de tractament d'Aigües de Sant Joan Despí. S'han construït 699 mòduls fotovoltaïcs situats a la coberta dels dipòsits d'emmagatzematge d'aigua tractada. Aquests mòduls, formats per nombroses cel·les que converteixen la llum del sol en

NOVA LLUMINÀRIA
El Laboratori d'Aigües de Barcelona, a Collblanc, disposa d'il·luminació per leds.

electricitat representen una generació d'energia d'uns 221.000 kWh/any. Amb la instal·lació, s'estalvia l'emissió a l'atmosfera d'unes 59 tones de CO2 a l'any.

Durant el 2015 també s'ha portat a terme la monitorització del consum elèctric de l'activitat de sanejament i abastament. Al llarg del període 2011-2015 les millores d'eficiència han permès estalviar el 9%

CONTROL CONTINU
Un operari supervisa dades a la depuradora del Baix Llobregat.

Al període 2011-2015, les millores d'eficiència han permès estalviar el 9% d'energia respecte a la referència de l'any 2010

d'energia respecte a la referència de 2010. Equival a 10,5 milions de kilowatts i representa el consum anual d'un municipi de 3.500 habitatges. L'objectiu fins al 2017 és incrementar l'eficiència del consum energètic un 4% addicional.

Ramon Creus defensa que, pel que fa als objectius de reducció de l'empremta de carboni, caldria considerar, juntament amb la

millora de l'eficiència, el repte d'incrementar l'aprofitament de l'energia, mitjançant l'augment de la capacitat de generació. Així, doncs, l'objectiu fixat a Aigües de Barcelona per a l'any 2017 seria una reducció de 7.520 tones de CO2, mitjançant la captura d'eficiència de 7,2 milions de kilowatts i la generació de 17,7 milions de kilowatts. Un objectiu que faria la companyia ser més eficaç i sostenible.

Edificis més sostenibles

L'aposta per l'eficiència energètica d'Aigües de Barcelona no se centra només en la gestió del cicle integral de l'aigua. L'ambientalització dels edificis i la renovació de la flota de transport amb cotxes elèctrics són altres pilars importants en la política de sostenibilitat i de reducció de la dependència energètica. Segons els responsables de gestió d'edificis de la companyia, aquestes mesures s'integren dins del pla estratègic Aigües 2020 que marca el model de desenvolupament sostenible de la companyia. En l'àmbit de l'ambientalització cal esmentar l'actuació duta a terme a l'edifici

de Collblanc, seu d'Aigües de Barcelona, on recentment s'ha substituït tota la lluminària convencional per un sistema de leds, que permet consumir un 25% del total de l'energia que es consumia anteriorment. A més, segons explica Pol Riart, gestor de Collblanc, "aquest nou sistema compta amb sensors de presència que detecten la ubicació de les persones, la il·luminació necessària en punts determinats i fins i tot poden disminuir la intensitat si algú pateix fotosensibilitat". Al mateix temps, a la seu de Collblanc s'estan preparant 26 noves places habilitades per a cotxes elèctrics, totes elles amb el corresponent carregador i que s'afegiran a les dotze ja existents.

Aigua, energia i aliments: un nexa cada cop més sòlid

L'Àgora Agbar del Museu de les Aigües va acollir la jornada 'New Challenges towards Water, Energy and Food'. Tres experts internacionals van abordar un tema cabdal per al futur de l'aigua.

Lucie Pluschke

Water-Energy-Food Nexus Officer de la FAO

Al Fòrum Econòmic Mundial del 2011 es va implantar el concepte **Nexe aigua-energia-aliments**. Per què és tan important conèixer la seva estreta interdependència?

En les pròximes dècades la demanda d'aigua, energia i aliments augmentarà a causa de la pressió exercida pel creixement i la mobilitat de la població, el desenvolupament econòmic, el comerç internacional, la urbanització, la diversificació de les dietes, els canvis culturals i tecnològics i el canvi climàtic. El 2050 el total mundial d'extracció d'aigua per a reg s'haurà incrementat en un 10%. En aquest context, el *Nexe aigua-energia-aliments* és un concepte útil per atendre els sistemes mundials de recursos.

Quin és el paper de la FAO (Organització de les Nacions Unides per a l'Alimentació i l'Agricultura)?

El repte és com s'equilibra la cada vegada més petita disponibilitat d'aigua amb les necessitats energètiques i alimentàries més grans. Al mateix temps, hi ha un repte de seguretat alimentària. La nostra missió és fer entendre aquest repte amb els desafiaments que plantegen els objectius de desenvolupament sostenible. Entre ells, eliminar la fam assegurant l'existència d'aliments

suficients incrementant la productivitat agrícola, l'accés a aigua no contaminada i als serveis sanitaris. I garantir una energia neta i assequible.

Quines accions específiques es poden fer?

Desenvolupar el concepte del nexa a escala regional i local permetrà realitzar exercicis de planificació d'escenaris de desenvolupament de recursos a llarg termini. També podem incidir en aspectes concrets: per exemple, està demostrat que una dieta saludable té una empremta més baixa que una altra. El desafiament és traslladar aquests objectius teòrics a la realitat. Per exemple, en certes zones rurals aïllades que no estan connectades a la xarxa es pot implantar un sistema de panells solars per a la irrigació.

“El repte és com s'equilibra la disponibilitat més petita d'aigua amb les necessitats energètiques i alimentàries més grans”

Què poden aportar les empreses que gestionen el cicle integral de l'aigua?

Parlem dels objectius de desenvolupament sostenible. I entre aquests objectius hi ha el d'incrementar l'ús eficient de l'aigua. Això té molt a veure amb els interessos de les empreses perquè, com més eficientment facis servir l'aigua, millor es distribueixen els recursos. L'altre aspecte és la qualitat de l'aigua. Es tracta d'un llarg camí, que també inclou les tecnologies privades, que poden ser claus en assegurar que la contaminació de l'aigua es redueixi i garantir un nivell mínim de qualitat.

Diego Rodríguez

Economista sènior, Departament de Transport, Aigua i Tecnologies de la Informació i la Comunicació del Banc Mundial

Com descriuria la relació entre aigua i energia, dos sectors cabdals per poder garantir una qualitat de vida mínima amb condicions a bona part de la població mundial?

De cara a l'any 2035 està previst que el consum d'energia augmenti un 35%. Això suposarà un increment en el consum de l'aigua del 85%. En gairebé tots els processos de generació d'energia es necessiten grans volums d'aigua: ja sigui per produir energia hidroelèctrica, refredar, per a altres finalitats a les centrals termoelèctriques o per extreure i processar combustibles. Al mateix temps, el sector hídric requereix energia per extreure, tractar i transportar l'aigua. Tant l'energia com l'aigua s'utilitzen en la producció de cultius, fins i tot d'aquells que s'utilitzen per generar energia a partir dels biocombustibles.

Hi ha consciència d'aquesta situació?

Cada cop hi ha més consciència perquè estem en un context en què els reptes i la competència pels recursos s'està accelerant. Però hi ha dificultats per dur a terme una gestió més global. La disponibilitat d'aigua és un factor de risc molt important i aquest repte no s'està afrontant de la manera adequada. La manca d'aigua està generant molta pressió tant en el sector de l'energia com en l'alimentari, i està generant competència amb sectors com l'agricultura, que també necessiten l'aigua.

Insisteix en el fet que aquest repte no s'està afrontant. Per què?

Els governs encara s'organitzen a escala sectorial. Tenim institucions massa rígides, hi ha massa fragmentació i marcs legals antiquats. També hi ha un problema de preu de l'aigua, que no en reflecteix el valor econòmic ni tampoc l'escassetat. En aquest sentit, el concepte nexa ens ajuda a pensar diferent. Ens convida a implicar tots els actors. Des del programa Thirsty Energy del Banc Mundial es busca promoure un

diàleg entre els governs, les organitzacions internacionals i el sector privat. Donem suport als països en desenvolupament a través de finançament (préstecs d'inversió en sectors socials) però també suport analític per al desenvolupament d'estratègies de política nacional. La nostra funció és transmetre aquest coneixement a aquells que són responsables de la presa de decisions per entendre les interrelacions i generar eficiència i sinergies.

Què pot aportar una empresa com Aigües de Barcelona a aquests desafiaments globals?

Poden contribuir de manera molt eficaç a fer realitat el nou model productiu de l'economia circular, basada en l'eficiència i l'optimització dels recursos disponibles. Està aplicant amb èxit sistemes d'eficiència energètica en els processos de producció, abastament i sanejament. No

oblidem que un percentatge molt elevat de despesa se'n va en l'energia elèctrica necessària per fer funcionar els sistemes d'abastament i tractament d'aigua. D'altra banda, a les plantes de tractament s'ha aconseguit convertir un residu en un recurs. Tota l'experiència que l'empresa té en reutilització de l'aigua pot ser molt útil traslladar-la a països en vies de desenvolupament.

“La disponibilitat d'aigua és un factor de risc molt important, i aquest repte no s'està afrontant de la manera adequada”

William Sarni

Director de Water Strategy, Social Impact Practise de Deloitte

Quins són els principals riscos relatius a l'aigua als quals s'enfronten les empreses de tot el món? Estem vivint una etapa especialment greu pel que fa a l'accés de l'aigua arreu del món.

Cap al 2030 experimentarem un dèficit d'aigua del 40% a escala mundial i la majoria de la població del planeta patirà d'alguna manera l'escassetat d'aquest recurs. Per a una empresa això representarà que tindrà menys disponibilitat d'aigua, que hagi de pagar molt més per aquest recurs o que inclús quedi condicionat per una estructura d'assignacions, un escenari en el qual, si es dona un dèficit, alguns sectors tindran prioritat sobre uns altres. Aquestes projeccions són preocupants i han de ser tingudes en compte per les empreses de tot el món.

Què poden fer les companyies per fer front al problema creixent de l'escassetat de recursos com l'aigua?

En primer lloc, comprendre el risc hídric al qual estan sotmeses, tenir tota la informació i situar-la en el context de com i on utilitza recursos com l'aigua aquesta companyia. Però al mateix temps estem davant també d'una gran oportunitat. Com diem als Estats Units, no podem deixar que

"S'ha de produir un canvi. El veritable valor de l'aigua no es reflecteix de manera adequada en les escales de preus vigents"

una crisi es faci malbé. És una ocasió immillorable per invertir en les tecnologies de la informació i de la comunicació (TIC) i a la vegada promoure acords de col·laboració, aliances perquè aquest és un repte en què hi ha molts agents implicats: organitzacions internacionals com la FAO, el Banc Mundial, les ONG, empreses privades, institucions i organismes públics.

Quin paper poden tenir les TIC en l'optimització de recursos?

En el camp de l'agricultura i l'alimentació ens trobem davant de la segona revolució verda (la primera es va produir la dècada de 1960) en què les TIC proporcionen a agricultors i ramaders informació i dades en temps real. Un exemple són els sensors de cultius que poden memoritzar la quantitat d'aigua utilitzada i analitzar les dades per aconseguir un consum més eficient. O l'ús del satèl·lit Grace, que dona una informació precisa de la gravetat del terra d'un lloc i permet comprovar els canvis de perfil de l'aigua del subsòl. Aquesta valuosa informació obtinguda gràcies a la tecnologia permet prevenir o evitar pràctiques d'extracció

intensives que impedeixin la regeneració de l'aigua subterrània. La tecnologia està a punt per innovar, però s'han de canviar moltes coses.

Quines?

La tecnologia és necessària però no suficient. S'han de produir acords transversals entre diferents sectors i indústries. Un sector es dirigeix a un altre per crear incentius que promoguin un ús sostenible de l'aigua en aspectes com la reutilització, el reciclatge, l'estalvi de consum. Es tracta d'alinejar accions, de mobilitzar els grups de relació tot combinant-ho amb incentius als consumidors perquè consumeixin menys energia i menys aigua.

Tot això representa un cost. Qui l'ha de pagar?

S'ha de produir un canvi d'esquemes mentals. No només l'agricultor ha de pagar per tecnologies més eficients en l'ús dels recursos. També ho han de fer el consumidor, les organitzacions i institucions i els proveïdors de les TIC. El veritable valor de l'aigua no es reflecteix de manera adequada en les escales de preus vigents.

La festa d'Aigües!

Juga amb nosaltres!

De la mà d'Aigües de Barcelona podràs divertir-te amb jocs d'aigua per a tota la família. Adreçats a infants d'entre 3 i 12 anys.

T'hi esperem!

Informació i calendari:
www.lafestadaigues.cat

 Aigües de Barcelona
L'aigua de la teva vida

Per a aquesta temporada, 13 platges del litoral metropolità de Barcelona disposen del distintiu Bandera Blava, que en reconeix la qualitat

Fins a 98 platges de Catalunya han merescut el distintiu de Bandera Blava per a aquesta temporada d'estiu, un increment de nou platges respecte al 2015. Al litoral metropolità de Barcelona, han estat 13 les platges guardonades, situades als municipis de Badalona (platja dels Pescadors, del Cristall, del Coco), Barcelona (Bogatell, Nova Mar

Bella, Mar Bella, Nova Icària, Barceloneta, Somorrostro, Sant Sebastià i Sant Miquel), Castelldefels (La Pineda i Lluçanet) i Gavà (Gavà Centre). El distintiu de Bandera Blava és atorgat per un tribunal internacional que valora la gestió ambiental, les instal·lacions i els serveis i la qualitat microbiològica de l'aigua de cada platja. En el cas de l'àrea

metropolitana, aquesta qualitat està garantida gràcies a les actuacions fetes els últims anys al Pla Especial de Sanejament Metropolità (PESM), com les millores als tractaments de depuració, l'eliminació de vessaments d'aigües residuals sense tractar o la millora d'infraestructures (col·lectors, depuradores, emissaris submarins).

Platges de qualitat

PLATJA DELS PESCADORS
Una de les platges més apreciades pels badalonins, amb vistes sobre Sant Adrià de Besòs i el Fòrum de Barcelona.

Notícies breus

L'economia circular s'impulsa a Sant Feliu

L'Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat i Aigües de Barcelona, juntament amb el seu centre tecnològic Cetaqua, van signar el mes d'abril un conveni per impulsar projectes d'economia circular en aquest municipi del Baix Llobregat. La iniciativa pretén desenvolupar una metodologia d'economia circular basada en la relació entre aigua, energia i residus, que permetrà dur a terme diferents accions per reduir, reutilitzar i reciclar els recursos del municipi.

De dreta a esquerra, Ignàcio Escudero, director general d'Aigües de Barcelona, Jordi San José, alcalde de Sant Feliu de Llobregat, i Carlos Montero, director general de Cetaqua.

L'economista Jeremy Rifkin va participar en una nova edició del Cercle de l'Aigua, a l'Àgora Agbar.

Rifkin, Francisco Rico i Màrius Carol, al Cercle de l'Aigua

L'economista Jeremy Rifkin, el filòleg Francisco Rico i el periodista Màrius Carol, director de *La Vanguardia*, van ser els protagonistes de les darreres edicions del Cercle de l'Aigua. Rifkin va reclamar un nou model "basat en Internet, l'economia col·laborativa i les energies renovables per superar la recessió actual a Europa". En aquest nou paradigma, "cal digitalitzar les infraestructures, tant la de transport com la d'energia, la de l'aigua, etcètera. Aquestes xarxes han d'estar interconnectades, i ser intel·ligents". Francisco Rico, gran especialista en l'obra de Miguel de Cervantes, va aprofundir, en la conferència *Invitació al Quixot* com aquest llibre va ser "un èxit editorial sense precedents en les lletres europees". Per a ell, els personatges del llibre "tenen una dimensió humana que els fa admirables i irrepetibles. Tots tenen les seves cares, els seus matisos, i tots acaben sent simpàtics al lector". Màrius

Francisco Rico, durant la seva conferència sobre la dimensió humana del Quixot.

Carol va abordar la irrupció dels diaris digitals, "que ha canviat molt els mitjans de comunicació. Internet fa que els lectors vulguin interactuar amb els mitjans, i això és bo". En qualsevol cas, va remarcar que "els diaris de qualitat estem obligats a explicar per què passen les coses, tant als diaris en paper com als digitals".

Màrius Carol va analitzar al Cercle de l'Aigua la irrupció dels diaris digitals.

Segona edició del projecte educatiu Són Especialistes

Per segon curs escolar consecutiu, la Fundació Agbar i l'Ajuntament de Viladecans han col·laborat en el projecte Són Especialistes. Es tracta d'una iniciativa que s'ha implantat a nou centres escolars de Viladecans, centrada en joves d'entre 14 i 16 anys, una edat clau en la qual aquests han de definir els pròxims passos acadèmics i laborals. En aquest sentit, la iniciativa inspira

els professors d'educació secundària de Viladecans perquè acompanyin els alumnes en la descoberta de les habilitats que els fan únics, implicant també les famílies en aquest procés. Són Especialistes es basa en un model educatiu en què l'alumne no és un subjecte passiu, sinó el creador del seu futur. Un objectiu compartit per l'Ajuntament de Viladecans i la Fundació Agbar.

L'alcalde de Viladecans, Carles Ruiz, i el director general d'Aigües de Barcelona, Ignàcio Escudero, en l'acte de signatura del conveni amb estudiants participants en el projecte.

Celebració del Dia Mundial de la Seguretat i la Salut laboral

El passat 28 d'abril, coincidint amb el Dia Mundial de la Seguretat i la Salut en el Treball, Aigües de Barcelona va organitzar una sèrie d'activitats amb els treballadors, amb l'objectiu de millorar en la consciència i la prevenció de riscos laborals. El lema d'enguany se centrava en l'estrès. Per això, una d'aquestes activitats va consistir en un taller de relaxació creativa, impartit en diferents centres de treball, que a més es podien seguir en streaming. Els tallers van ser impartits per la Dra. Mònica Pintanel, psicòloga i terapeuta, i una de les principals expertes a Espanya en la

gestió de l'estrès a la feina. La relaxació creativa és una tècnica que ajuda a desbloquejar l'estat físic i emocional, i genera així un augment de la motivació i la creativitat. Prevé l'estrès al lloc de treball i té un impacte directe en la reducció dels accidents laborals, el que és en definitiva l'objectiu de les accions de seguretat i salut en el treball que Aigües de Barcelona ha posat en marxa des de fa anys.

La doctora Mònica Pintanel dirigeix un dels tallers de salut i seguretat laborals en què van participar els treballadors d'Aigües de Barcelona.

Aigües, a la Festa de la Bicicleta de Barcelona

Aigües de Barcelona va participar en la Festa de la Bicicleta i en la Bicicletada 2016, una pedalada popular de 10 quilòmetres, que va ser organitzada per l'Ajuntament de Barcelona el passat 12 de juny. Ho va fer amb un estand i 40 punts per beure aigua de l'aixeta i calmar la set dels milers de participants a l'arribada, situada a la plaça de les Glòries. En total, es van repartir més de 2.500 gots plegables. La Festa de la Bicicleta i la Bicicletada van conformar una jornada cívica i participativa oberta a tota la ciutadania, amb prop d'una vintena d'activitats a l'entorn de la plaça de les Glòries: circuits infantils, espai d'educació viària, àrea de bicicletes adaptades, tallers de bicicletes elèctriques i de construcció d'elements decoratius per a la bicicleta... La iniciativa, dins de la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona per fomentar una mobilitat més sostenible i segura a la ciutat, va comptar amb la presència de Mercedes Vidal, regidora de Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona.

La regidora de Mobilitat de l'Ajuntament de Barcelona, Mercedes Vidal, i el director de zona Barcelona Sud, Sergi Bieta, a la Festa de la Bicicleta.

La innovació, palanca de futur

La innovació i la passió per l'aigua han estat una constant durant els 150 anys d'història d'Aigües de Barcelona. Avui com ahir, la companyia continua marcant tendència en innovació i desenvolupament, fet que la reforça com a referent mundial en la gestió del cicle integral de l'aigua

DES DE LA PRIMERA explotació de bombes de vapor el 1879, passant pels primers cloradors automàtics el 1935 o la inauguració de la primera ETAP al riu Llobregat el 1955, entre molts d'altres, Aigües de Barcelona continua ara, com des de fa ja més d'un segle, marcant tendència en innovació i desenvolupament, i fent d'aquesta empresa un referent mundial en la gestió del cicle integral de l'aigua. Davant d'un horitzó en què la crisi energètica i el canvi climàtic exigeixen una transformació global, a Aigües de Barcelona es treballa mantenint el compromís amb el ciutadà, el medi ambient i el desenvolupament sostenible; pilars en els quals es fonamenta l'estratègia que ha donat lloc a l'elaboració del Pla Aigües 2020, full de ruta on la innovació i el coneixement tenen un paper decisiu.

Parlar d'innovació és parlar d'idees, de treball en xarxa, de connectar territoris, persones, talent... i d'aprofitar les oportunitats que es presenten en una societat cada vegada més oberta i connectada, a fi d'impulsar, amb el convenciment del poder transformador de les idees, una cultura de la innovació que estigui present a tots els àmbits de l'empresa.

Aquest és l'objectiu de la Direcció d'Innovació i Coneixement d'Aigües de

UN CAS D'ÈXIT
Aigües de Barcelona ha desenvolupat un peu de rei articulats per a la instal·lació correcta de sondes de mesura i cabalímetres d'inserció.

Barcelona, que lidera María Monzó i que es posa en marxa l'octubre del 2015. Alineada a la missió i l'estratègia de l'empresa, aposta clarament per la tecnologia, el talent i la transferència del coneixement com les palanques de progrés que permetran mantenir l'empresa en un plànol de competitivitat creixent. María Monzó assegura que "hem d'entendre la innovació com una eina que ens ajudi a dissenyar i desenvolupar iniciatives que ens permetin assolir els compromisos de

Parlar d'innovació és parlar d'idees, treball en xarxa, connectar territoris, persones i talents... i d'aprofitar oportunitats

desenvolupament sostenible de l'empresa, aprofitant tot el coneixement que tenim dins la companyia, però també incorporant la societat a la nostra cadena de valor".

La Direcció d'Innovació i Coneixement està formada per quatre professionals. Aquest equip treballa per fer una empresa innovadora, on la comunicació flueixi de manera àgil en totes direccions, la innovació oberta sigui la manera d'obrir-se a la societat, i les noves oportunitats permetin arribar allà on es vulgui.

Gestió del talent, la base de la innovació

Un dels grans reptes és convertir-se en una organització emprendedora, àgil i líquida. "L'organització innovarà si està amb el cor encès. Si volem escriure la innovació a Aigües de Barcelona en majúscules, cal posar en valor el talent intern. Tenim talent i molt!", diu convençuda María Monzó, que els darrers mesos ha estat analitzant, de manera coordinada amb la resta de direccions, com es pot potenciar la transversalitat i la innovació de manera més propera i tangible, i crear un espai que conjugini projectes de cooperació i digitalització, que fomentin la innovació, la incubació d'idees i la creativitat.

Fomentant la generació de valor social, econòmic i mediambiental a tots els projectes d'innovació, i amb l'objectiu de posicionar Aigües de Barcelona com una companyia innovadora i de referència dins de l'ecosistema de la ciutat de Barcelona i la seva àrea metropolitana, des d'Aigües de Barcelona es treballa en estreta

L'EQUIP D'INNOVACIÓ I CONEIXEMENT
D'esquerra a dreta: Cristina Sedeño, Ana Reyes, Eva León, Anabel Lorente i María Monzó.

Garantia de continuar creixent

María Monzó és directora d'Innovació i Coneixement d'Aigües de Barcelona des de l'octubre del 2015. El seu pas durant tres anys per Aguas Andinas (Xile) li permet aportar la visió i l'experiència d'haver liderat la implantació de la gestió de coneixement a la companyia xilena. També va estar en primera línia en el projecte de creació del Cetaqua Chile, centre tecnològic que va regentar durant el darrer any. Els pilars de la Direcció d'Innovació i Coneixement s'emmarquen dins els quatre eixos DISS: Digital, Innovadora, Sostenible i Social. "Alineats amb l'estratègia de la companyia, volem ser la garantia per tal que l'organització continuï adaptant-se

a la història, reinventant-se i continuar creixent en un món que canvia constantment i que no ens espera. Hem de ser capaços d'impulsar la missió de l'empresa en un entorn dominat per la volatilitat, la incertesa, la complexitat i l'ambigüitat", assegura. Amb una clara aposta pel desenvolupament del talent intern, el treball en equip, la innovació oberta i disruptiva, la col·laboració i la gestió en xarxa, María Monzó està convençuda que el valor més important de qualsevol empresa són les persones que la integren: "Hem de trobar i potenciar el talent natural de la plantilla. El motor de la innovació no és la tecnologia, sinó com fem ús de la tecnologia per innovar".

Tota decisió part d'una informació

Diego García està fent un doctorat industrial de la Generalitat a Aigües de Barcelona amb la Universitat Politècnica de Catalunya. Treballa en un projecte que consisteix en la utilització d'eines *big data* per processar grans quantitats de dades. La seva recerca se centra en com aquestes eines es poden aplicar a qualsevol procés de la gestió de les xarxes d'aigües. L'objectiu és utilitzar tècniques d'anàlisi i processament de macrodades en les tasques més prioritàries de la companyia. Diego

García, en un acte recent a Cetaqua, explicava que "Aigües de Barcelona té la gestió de dades en el seu ADN. Regula xarxes de proveïment, opera plantes de depuració, estacions de tractament d'aigua... i tota decisió que pren és sempre a partir d'una informació. El *big data* aconsegueix obtenir una millor informació utilitzant totes les fonts possibles de dades, la qual cosa es tradueix en millors decisions". Ell té molt clar que la innovació és, sens dubte, una eina més de present que de futur.

PERPALINA AÏLLANT
Aquest eina (una barra metàl·lica acabada en punxa) ha estat dissenyada per detectar possibles fuites d'aigua.

col·laboració amb Cetaqua, el centre tecnològic que integra, gestiona i executa projectes de recerca relacionats amb la gestió del cicle integral de l'aigua, que s'emmarquen dins de sis línies de recerca: recursos alternatius; impacte del canvi global; gestió eficient d'infraestructures; medi ambient i salut; aigua i energia; i gestió de la demanda d'aigua.

Seguint el model de col·laboració publicoprivada, que permet establir sinergies entre el món empresarial, el món acadèmic i les administracions, durant el darrer any s'han desenvolupat més de 70 projectes de recerca que, gràcies a la innovació oberta i a la xarxa generada, van permetre materialitzar idees per un import global de 23,4 milions d'euros.

Parlar d'innovació és també parlar de sostenibilitat. Aigües de Barcelona està plantejant projectes i iniciatives a l'entorn del concepte d'economia circular en el cicle integral de l'aigua, seguint les línies estratègiques del Pla Aigües 2020. Un exemple és el projecte que s'està duent a terme a Sant Feliu de Llobregat, on la valorització dels residus, l'autosuficiència energètica i la reutilització de les aigües són els tres fonamentals. Aquesta iniciativa busca establir una metodologia d'anàlisi global de l'economia circular en un entorn local. Ajudarà a identificar sinergies

LABORATORI D'IDEES
A la seu central de Cetaqua, a Cornellà, es gestionen i es difonen projectes en R+D relacionats amb el cicle urbà de l'aigua.

L'exemple d'Innobaix

Anna Hernández, directora d'Innobaix, el defineix com "un clúster que reuneix el talent, el coneixement i la capacitat de crear aliances per impulsar el creixement de nous projectes empresarials basats en la innovació al Baix Llobregat". Aigües de Barcelona n'és una de les empreses impulsores, "participant-hi molt activament des del primer dia". Ara ho fa en el programa Innobus, una iniciativa "per apropar els joves emprenedors a l'ecosistema empresarial de la comarca per ajudar-los en el

llançament dels seus projectes i cooperar amb les empreses en la captació de noves idees i talent". L'Innobus va recórrer aquesta primavera passada diverses empreses de la comarca per mostrar als joves les diferents activitats econòmiques que desenvolupen. Una de les parades va ser l'ETAP de Sant Joan Despí, on van conèixer de primera mà com arriba l'aigua a tota l'àrea metropolitana. Hernández conclou que "a Innobaix fem créixer l'ecosistema innovador del Baix Llobregat i Aigües de Barcelona sempre ens ha acompanyat".

Aposta decidida per l'economia circular

María José Amores és Project Manager i investigadora a l'Àrea de Medi Ambient, Societat i Economia de Cetaqua. Treballa en l'aplicació de metodologies d'anàlisi d'impacte del cicle de vida, la petjada hídrica i la de carboni, l'ecoeficiència i l'economia circular en projectes del cicle urbà de l'aigua. En unes jornades celebrades el 3 de juny passat a Cetaqua, Amores defensava l'aposta d'Aigües de Barcelona per l'economia circular perquè "permet avançar en línia amb els diferents eixos, missió i valor de la companyia: desenvolupament sostenible, compromís social, persones i societat". Potenciar el seu paper innovador passa, apuntava la investigadora en aquest acte, "per millorar la resiliència de les infraestructures enfront del canvi climàtic i l'adaptació a models d'economia circular". Per fer-ho, afegia "és imprescindible l'anàlisi conjunta de serveis urbans".

APRENENTATGE DE FUTUR
Arnau Triadú es va beneficiar del sistema de doctorats industrials d'Aigües de Barcelona.

fonamentades en el nexa aigua-energia-residus, i aplicar-la en aquest cas d'estudi demostratiu.

El nivell d'excel·lència en innovació i recerca es fa patent al Laboratori d'Aigües de Barcelona, pioner en diferents línies de recerca i que actualment està treballant en el projecte Drinking Water Library, de la convocatòria pública estatal del Ministeri d'Economia i Competitivitat, RETOS. Es tracta d'una iniciativa pionera que permetrà crear la primera base de dades de bacteris aquàtics per a la seva identificació ràpida mitjançant espectrometria de masses. Aquest és un dels diversos projectes de recerca que actualment s'estan desenvolupant al Laboratori. Aquest caire innovador també es pot trobar a les instal·lacions d'abastament d'aigua i depuració, alguns amb finançament públic, com els projectes aWARE o WIRE. Tota aquesta informació es pot trobar a la Memòria d'Innovació 2015 d'Aigües de Barcelona (www.aiguesdebarcelona.cat/r-d-i).

Aigües de Barcelona treballa a més per enfortir els llaços entre l'empresa i la universitat. Aquests llaços es fan patents als quatre departaments on s'estan portant a terme projectes de col·laboració amb pràctiques de formació, mitjançant el programa de doctorats industrials de l'Agència

de Gestió i Ajudes Universitàries i de Recerca de la Generalitat de Catalunya. És l'exemple d'Arnau Triadú, que està duent a terme una tesi sobre l'estudi de la dinàmica del transport de diluents salines d'alta concentració a canonades de pressió. Explica que "el sistema de doctorats industrials d'Aigües de Barcelona m'ha permès continuar amb la meua formació d'enginyer de camins més enllà de la carrera, sense la necessitat d'haver de deixar de treballar. He pogut conèixer el món de la investigació i a la vegada fer una feina molt encarada a les necessitats reals de l'empresa, la qual cosa em motiva molt més que la recerca teòrica".

Innovació responsable

L'objectiu d'Aigües de Barcelona és innovar amb responsabilitat de futur, utilitzant la tecnologia per crear un món més sostenible per a la societat de manera ètica i responsable. I fer-ho donant a tothom l'oportunitat de participar en cadascun dels reptes que hi ha per endavant. Per això és vital establir un diàleg àgil i proper, que flueixi en totes les direccions i a totes les instàncies de la companyia, a fi d'aconseguir arribar a tots els seus col·laboradors. La finalitat no és que totes les persones treballadores s'involucrin i hi participin; sí que tots tinguin, com a mínim, la possibilitat de fer-ho quan vulguin.

El model empresarial de la companyia es basa en l'eficiència i l'excel·lència en la prestació del servei, però també en la innovació com a estratègia competitiva, la gestió del coneixement i el diàleg. Si Aigües de Barcelona vol ser una organització emprenedora, innovadora i àgil, es farà imprescindible aprendre a conviure amb la dificultat que radica pensar en innovació en clau de futur i incertesa i fer conviure aquest pensament amb les urgències del dia a dia.

La Memòria d'Innovació 2015 es pot trobar a www.aiguesdebarcelona.cat/r-d-i

Reduir la petjada ambiental

La utilització sostenible dels recursos és clau per a Aigües de Barcelona. Un exemple és la publicació, a partir d'aquest número, de la petjada ecològica de la revista 'Aigües'

INICIATIVA AMB RESULTATS
Aigües de Barcelona activa el reaprofitament de les terres que s'extreuen de les rases de les obres al carrer.

EL COMPROMÍS d'Aigües de Barcelona amb el desenvolupament sostenible és un fet que la companyia demostra amb la seva actuació en el dia a dia, però sempre hi ha marge de millora. Amb l'aplicació dels principis de l'economia circular "es busca com es pot reduir l'impacte ecològic", explica Ramon Albareda, director de Desenvolupament Sostenible d'Aigües de Barcelona.

La petjada ambiental és un concepte molt ampli que es tradueix de diverses maneres. Hi ha la petjada hídrica, la de l'aigua –que no són el mateix– o la del carboni, directament vinculada als efectes del canvi climàtic. Aigües de Barcelona ha dissenyat tot un seguit d'actuacions per anar reduint les emissions de CO₂ i disminuir així la petjada del carboni. Pere Pous, director general de Lavola, consultora que col·labora amb Aigües de Barcelona per definir les actuacions necessàries en aquest àmbit, assegura que "assessorem per veure com es pot combatre la petjada del carboni i reduir l'impacte que l'activitat de la companyia té en el canvi climàtic". Pous destaca que "és molt important que les grans companyies de servei reflecteixin aquesta preocupació pel desenvolupament sostenible perquè tenen un efecte mirall sobre el conjunt de la societat".

Accions per al 2016

Aigües de Barcelona està impulsant aquest any 2016 diverses mesures per reduir la petjada del carboni en l'actuació diària de la companyia. Una de les iniciatives endegades, comenta Ramon Albareda, "és el reaprofitament de les terres que s'extreuen

de les rases de les obres al carrer". No s'ha d'oblidar l'elevat nivell d'emissions que genera el transport d'aquest runam amb els camions que el fan. Una altra actuació destacada és el desplegament de vehicles elèctrics, amb un augment considerable de la flota, que a finals d'aquest 2016 arribarà fins als 90.

Una tercera iniciativa implementada és un pla d'ecoeficiència dels immobles. Pere Pous explica que "els edificis on vivim i treballem suposen una part important de l'impacte ambiental que generem. Cal treballar molt en com el reduïm". Una bona gestió per part de la companyia se centra a disminuir el nombre de residus que es generen i l'aigua i l'energia que es consumeix. Tot plegat contribueix "a reduir les tones de CO₂ que emet Aigües de Barcelona i s'emmarca dins de la política global de l'empresa de reduir el seu impacte ambiental i complir amb els objectius de sostenibilitat marcats per les Nacions Unides.

La petjada del carboni en la vida quotidiana "és una qüestió que necessita encara molta pedagogia", explica Miquel Àngel Rubio, responsable de l'Àrea de Canvi Climàtic a Lavola. Aigües de Barcelona ha desenvolupat un projecte per determinar quin és l'efecte que un treballador de l'empresa té en el canvi climàtic. Es tractava de fer un seguiment de tot el que aquest feia des que es llevava i sortia de casa per anar a la feina fins que tornava cap a casa. El resultat és que aquesta persona va generar "en un dia 15 quilos de CO₂", una quantitat que aproximadament ha de ser la mateixa que produeix qualsevol persona que no es dediqui a una activitat industrial.

Dades a l'abast de tothom

Seguint la línia establerta per la companyia, a partir d'aquest número es publicarà la petjada ecològica de la revista Aigües. El lector podrà conèixer les dades reals i l'estalvi aconseguit respecte a una publicació convencional, en ítems com el consum d'aigua, energia i matèries primeres verges, la petjada de carboni o la massa real de la publicació. Són dades que ajudaran a valorar el compromís mediambiental d'Aigües de Barcelona en les seves activitats quotidianes.

Evolució de les sensibilitats

El director general de Lavola, Pere Pous, explica que amb Aigües de Barcelona "hem viscut conjuntament l'evolució de la societat en les sensibilitats i demandes amb relació al medi ambient". Hi ha diversos fets que han contribuït a aquesta sensibilització, com les cimeres de Rio (1992), Johannesburg (2002) i París (2015). Pous creu que darrerament "està canviant molt la manera com parlem del medi ambient. Abans es considerava com una qüestió global, allunyada de la gent, però ara es veu clarament com incideix en la nostra vida diària. El problema no és el planeta, sinó nosaltres; si el nostre entorn està bé, nosaltres també".

La llanxa de l'esperança

La Fundació Agbar, amb la participació dels seus treballadors, i Proactiva Open Arms han posat en marxa un projecte solidari per dotar aquesta ONG d'una llanxa de salvament que els permetrà continuar fent la seva tasca imprescindible a la Mediterrània: salvar vides

EL PASSAT 13 DE JUNY, la Fundació Agbar i l'ONG badalonina Proactiva Open Arms van presentar un projecte de col·laboració humanitària amb l'objectiu de recaptar els 29.000 euros que costa una llanxa de salvament. Proactiva Open Arms és l'única ONG de salvament que treballa per mar a la costa mediterrània en favor dels refugiats, una allau humana que no s'atura. D'aquesta quantitat, 20.000 euros han estat aportats per la Fundació Agbar, mentre que la resta estan sent sufragats mitjançant una campanya de micromecenatge entre els empleats del Grup Agbar. Les contribucions (fetes a través del web www.fundacioagbar.cat/proactivaopenarms-cat/) van créixer amb un ritme força positiu des del començament de la campanya i a mitjan mes de juliol s'havia arribat a gairebé 3.000 euros de recaptació.

Aquesta llanxa serveix per complementar les tasques del veler que l'ONG ja té treballant a la zona i que fa unes setmanes va salpar de les costes de Líbia. Proactiva Open Arms ha canviat la zona d'actuació a la Mediterrània perquè es tanquen les vies d'entrada als refugiats des de Turquia a través de les illes de l'Egeu i s'obren noves rutes molt més llargues i arriscades en la Mediterrània central. Això fa que, tristament, les morts en aquesta zona crítica siguin cada vegada més nombroses.

La importància d'un euro al dia

Nerea Plaza, responsable de Desenvolupament Sostenible a Agbar, és una de les persones que treballa en aquest projecte. Explica com un grup de *teaming* d'Aigües de Barcelona que impulsa diverses activitats solidàries es dedicava des de fa tres anys "a recollir un euro al mes d'entre totes les persones que hi participaven per destinar-lo a projectes de cooperació". Els imports recollits

s'entregaven a les iniciatives que s'escollien. Fa unes setmanes, alguns membres d'aquest grup "van suggerir la possibilitat de donar-lo al projecte de Proactiva Open Arms".

Aquesta iniciativa, assegura Nerea Plaza, "entronca amb tota la manera de fer de la companyia. Demostra que està implicada amb el seu entorn i amb les problemàtiques que hi puguin sortir". L'empresa "no només hi

L'objectiu és recaptar 29.000 euros, entre la donació de la Fundació Agbar i les aportacions dels treballadors

LA MEDITERRÀNIA, ZONA D'ACCIÓ
Els voluntaris de Proactiva, amb la nova llanxa de salvament que, gràcies a la col·laboració amb la Fundació Agbar, els facilitarà la seva tasca humanitària a la Mediterrània central.

contribueix directament, sinó que fa també un paper d'altaveu per provocar un efecte multiplicador". En definitiva, es tracta "de prendre consciència i d'actuar".

La campanya no té encara cap data concreta de finalització "perquè es tracta d'un procés lent i també molt complex", explica Plaza. I comenta com a les xerrades informatives per als treballadors del Grup Agbar també es tracta de "connectar la importància de les costes amb la gestió de l'aigua i els ecosistemes. No podem oblidar que per a aquestes persones el mar, la seva odissea creuant la Mediterrània, significa començar de nou, significa la vida".

Interioritzar la preocupació

En la presentació del projecte amb Proactiva Open Arms, Ignacio Escudero, director general d'Aigües de Barcelona, va explicar com es va sentir tremendament colpit quan un matí,

"Tothom pren molta consciència"

Nerea Plaza, responsable de Desenvolupament Sostenible d'Agbar, coordina un programa de xerrades en els diferents centres de treball de la companyia per tal de fomentar la participació dels treballadors en aquest projecte. L'objectiu "és acostar-lo a tot el personal de l'empresa". En aquestes sessions sempre hi ha una persona del Comitè de Direcció que acompanya Plaza en aquesta tasca de conscienciació interna. S'hi explica el projecte i s'emet el documental *To Kyma. Rescat al mar Egeu*, que es va emetre fa uns mesos per TV3 i que els treballadors d'Aigües de Barcelona han pogut visionar. Plaza considera que "la resposta és molt positiva. La realitat és molt crua, el documental també ho és i la gent veu que en aquesta situació hi ha afectades persones que no t'esperes, molt preparades... Tothom pren molta consciència perquè coneix coses que passen al món, més enllà del que expliquen les notícies".

"Això és una crisi d'humanitat"

En la presentació del projecte amb la Fundació Agbar, Òscar Camps, director de Proactiva Open Arms, va traslladar la seva preocupació per la situació que es vivia a Grècia quan els voluntaris de Proactiva Open Arms hi van arribar. "Ens pensàvem que tot just era l'inici però quan així que vam ser a Lesbos ens vam adonar que la situació venia de lluny, que ja feia més d'un any que hi entraven refugiats i que no hi havia res preparat per atendre'ls". En pocs mesos la població de Lesbos s'havia triplicat. Per això destaca la importància d'aquest projecte, perquè "parlar de dades és molt fred; nosaltres ho vivim des de la part emocional, la part de les persones. Això no és una crisi humanitària, sinó una crisi d'humanitat. Hi ha diners per a segons què i no per salvar vides. Hem vist morir 800 nens. O com una mare et mira amb satisfacció quan li treus el fill dels braços encara que sap que no la podràs salvar a ella, però sí que el seu fill arribarà sa i estalvi".

ELS NENS, ABANS DE TOT
Un voluntari de Proactiva desembarca un nen refugiat a l'illa de Lesbos, a Grècia.

mentre escoltava la ràdio, va sentir que explicaven la intervenció "d'una gent de Badalona, molt pròxima a nosaltres, en la terrible crisi humanitària que es viu a la Mediterrània, i que havíem de fer alguna cosa per col·laborar amb aquesta gent. La seva iniciativa personal ha impulsat un moviment que està bellugant les consciències de molta gent i salvant moltes vides".

La companyia va interioritzar també aquesta preocupació i va contactar amb Proactiva per veure com se'ls podia ajudar en la seva tasca. D'aquestes converses va sorgir la proposta de finançar la llanxa de salvament. Ignacio Escudero va afirmar que, "davant la contundència de les imatges i dels fets, vam

decidir impulsar una acció mixta perquè era un projecte molt maco per tenir la implicació dels treballadors". També a l'acte de presentació del projecte, Òscar Camps, director de Proactiva Open Arms, va insistir en què "el que hem viscut a Grècia és inimaginable. Hem aconseguit rescatar més de 8.000 persones a la deriva fent servir al principi les embarcacions abandonades pels refugiats perquè no se'ns autoritzava a

PRESENTACIÓ DE L'ACORD
Ignacio Escudero, director general d'Aigües de Barcelona, saluda Òscar Camps, director de Proactiva Open Arms, a l'acte de presentació del projecte.

VIGILÀNCIA PERMANENT
Les noves rutes dels refugiats a alta mar obliguen els voluntaris de Proactiva Open Arms a un treball que no coneix horaris.

Davant la terrible situació que es viu a la Mediterrània, "havíem de fer alguna cosa per col·laborar"

Amb el projecte Infància Refugiada es donarà una nova oportunitat a nens i nenes sol·licitants de protecció internacional

PARTICIPACIÓ DE LA PLANTILLA
Manel Giraldo, director Territorial, durant una de les reunions que van servir per explicar als treballadors d'Aigües de Barcelona el projecte de col·laboració amb l'ONG badalonina.

portar el nostre material. La situació no va canviar fins que va haver-hi un naufragi massiu". Òscar Camps va destacar que amb la seva presència a l'illa de Lesbos van començar a canviar les coses i a arribar els mitjans materials per ajudar els milers de refugiats. "Com a societat, creiem que ens toca actuar i defensar els drets humans", va concloure.

Compromís amb la Creu Roja

Però aquest no és l'únic projecte que demostra la implicació d'Aigües de Barcelona amb la societat. L'empresa ha signat un conveni amb la Creu Roja per participar en la campanya Infància Refugiada. Es tracta d'un projecte, en marxa fins al desembre d'aquest any, en el qual

les empreses implicades i els seus treballadors col·laboren per finançar la integració d'una cinquantena d'infants sol·licitants de protecció internacional a Catalunya el 2016.

Són nens i nenes, també adolescents, de famílies refugiades acollides per la Creu Roja que han arribat al nostre país i que necessiten assistència en matèria d'atenció sanitària o d'atenció educativa, per exemple reforçant les competències bàsiques. En molts casos pateixen patologies que no han estat identificades ni tractades o tenen complicacions en la integració socioeducativa. Amb el projecte Infància Refugiada, Aigües de Barcelona es proposa contribuir a oferir a aquests nens una qualitat de vida millor.

Anelles de l'acció humanitària

Enric Morist, coordinador de la Creu Roja a Catalunya, explica que "la Creu Roja, com a moviment internacional basat en el voluntariat, està actuant en la crisi de refugiats de manera simultània i coordinada en el que anomenem *les 4 anelles de l'acció humanitària*. La primera és la que cobreixen la Mitja Lluna Roja Siriana i el Comitè Internacional de la Creu Roja en la zona en conflicte, distribuint ajuda alimentària, medicaments i prestant cures sanitàries. La segona anella és l'atenció que es dona als refugiats als països limítrofs, com Turquia o el Líban. La tercera són els països europeus receptors dels fluxos migratoris. I la quarta, els receptors dels sol·licitants d'asil, països com Alemanya, Àustria, els països nòrdics o casa nostra. Gràcies al suport de la Fundació Agbar al projecte d'acollida de persones refugiades, podrem garantir un procés d'acollida i d'integració nostra més complet.

El Museu inicia el seu futur

Coincidint amb la celebració del Dia Internacional dels Museus, la Fundació Agbar va dur a terme un acte per reflexionar sobre el futur del Museu Agbar de les Aigües, un espai que es renovarà a fons l'any vinent

Buscant les millors eines

Per a Esther López, responsable d'activitats del Museu Agbar de les Aigües, el gran repte que aquest afronta és "explicar una realitat molt propera i rellevant per al ciutadà, però a la vegada molt desconeguda i complexa: tot el que passa abans que obrim l'aixeta i surti l'aigua. Al mateix temps hem de mostrar què té d'especial el nostre Museu, que tenim un aqüífer sota els peus i que podem explicar de primera mà la gestió integral de l'aigua. Hem de donar més presència a l'aigua i potenciar-ne la descoberta física, presentar més activitats experimentals". Esther López creu que la nova app, Origen, serà molt útil perquè "aposta per submergir el visitant en una història que serà molt atractiva per al públic juvenil, que vindrà enganxat des de casa a visitar-nos".

AL'ACTE INSTITUCIONAL que el passat dia 19 de maig es va celebrar a l'Àgora Agbar amb motiu del Dia Internacional dels Museus, Àngel Simon, president executiu d'Agbar, va anunciar l'inici de les obres de renovació del nou Museu Agbar de les Aigües, que integrarà una part important de la Central Cornellà, amb un nou jardí museogràfic obert a la ciutadania. Va assegurar que la voluntat del Grup Agbar és impulsar un nou museu que, amb la seva pròpia idiosincràsia, "aspiri a exercir un paper que enllaça amb un nou corrent museístic: actuar com a element generador d'una nova realitat urbana, contribuir a la regeneració de l'entorn, a més de donar testimoni d'aquesta realitat que hem anat construint durant ja gairebé 150 anys

d'especialització en el cicle integral de l'aigua. Amb aquest nou museu, volem emocionar i traslladar a la ciutadania i a les generacions futures la nostra passió per l'aigua".

Està previst que les obres d'adequació del nou Museu Agbar de les Aigües comencin el segon semestre del 2017. La nova oferta museística, amb la utilització de les noves tecnologies i la integració del nou jardí en el

ACTE INSTITUCIONAL

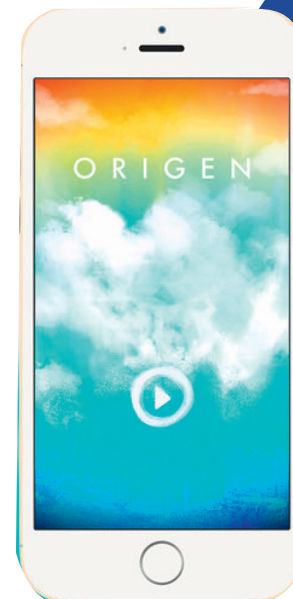
De dreta a esquerra: Ignacio Escudero, director general d'Aigües de Barcelona; Jusep M. Boya, director general d'Arxius, Biblioteques, Museus i Patrimoni de la Generalitat, i Àngel Simon, president executiu d'Agbar, a l'acte del Dia Internacional dels Museus.

Un dia per repensar els museus

A l'acte institucional del Dia Internacional dels Museus, Ignacio Escudero, director general d'Aigües de Barcelona, va remarcar com "oferim als prop de 1.800 escolars que cada any visiten el Museu una educació ambiental que ha contribuït a conscienciar la població sobre la necessitat de fer un ús responsable de l'aigua". A la jornada també va intervenir Jusep M. Boya, director general d'Arxius, Biblioteques i Patrimoni de la

Generalitat de Catalunya. I es va dur a terme un col·loqui en el qual es van debatre les grans transformacions que estan vivint els museus i en el qual van participar Pepe Serra, director del Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC); Rosalía Vargas, presidenta de l'agència nacional Ciència Viva de Portugal, i Rosa Avellà, cap de l'Àrea Històrica de Grifols. A més, es va presentar Origen, la nova aplicació interactiva del Museu Agbar de les Aigües.

Descarrega't ORIGEN

Troba-la a Google Play i a l'Apple Store

SESSIONS DE PROVA
Periodistes, bloguers i tècnics de comunicació van testar l'aplicació Origen al mateix Museu Agbar de les Aigües abans de la presentació oficial.

Museu (integració assessorada pel doctor en Ciències Ambientals per la Universitat Autònoma de Barcelona Martí Boada), permetrà millorar l'impacte d'un museu que el 2015 va rebre 36.500 visitants, un 10% més que l'any anterior. Aquests resultats consoliden l'oferta cultural i educativa d'una entitat que planteja moltes activitats al llarg de l'any, i que ofereix activitats singulars amb motiu del Dia Mundial de l'Aigua el març, la Nit dels Museus el maig; la Festa Major de Cornellà el maig o el juny; el Dia Mundial del Medi Ambient el juny; la Ludoteca d'Aigua a l'estiu; la Setmana de la Ciència el novembre, o per les vacances de Nadal.

En definitiva, com va remarcar Àngel Simon a l'acte amb motiu del Dia Internacional dels Museus, "les noves tecnologies han donat pas a uns museus sense parets, als quals podem accedir des de qualsevol lloc i en qualsevol moment. I això és el que pretenem fer al nou Museu Agbar de les Aigües; convertir-lo en un espai on el visitant pugui construir el seu propi museu imaginari". Un nou museu que deixarà de ser imaginari per convertir-se en realitat a partir de l'any vinent.

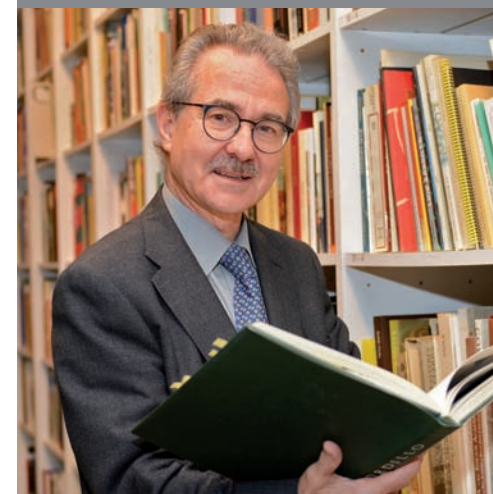
Àngel Simon: "Amb aquest nou museu volem traslladar a les generacions futures la nostra passió per l'aigua"

Aprofitar un entorn únic

Crític, historiador de l'art i gestor cultural, Daniel Giralte-Miracle afirma que "és imprescindible passar del llenguatge del segle XX al del segle XXI i així ajudar a fer entendre millor el que fa i el que representa la Central Cornellà. Cal saber què cal dir i com es diu. L'aigua és tan important en la nostra existència que el Museu Agbar de les Aigües ha de proclamar aquest missatge cada dia, i fer-ho de manera més clara i més incisiva, perquè del coneixement i del bon ús que fem d'aquest bé depèn el nostre

planeta". Per la seva part, Martí Boada, doctor en Ciències Ambientals i investigador de l'Institut de Ciència i Tecnologia Ambientals (ICTA) de la Universitat Autònoma de Barcelona, serà l'encarregat d'assessorar el nou jardí museogràfic del Museu: "Aprofitarem que el Museu està ubicat en un entorn únic, de gran valor patrimonial i amb nombrosos elements naturals al voltant; farem que l'aigua tingui més protagonisme; mostrarem com és un aqüífer i a través de diferents elements biològics presents en el recinte explicarem la importància de l'aigua; a través d'una alzina centenària explicarem com circula l'aigua en un ésser viu; crearem una sèrie d'horts urbans on es mostri l'ús eficient de l'aigua".

EXPERTS EN GESTIÓ CULTURAL
D'esquerra a dreta, Daniel Giralte-Miracle i Martí Boada.

El diàleg genera confiança

Des de l'any 2011, l'Oficina del Customer Counsel d'Agbar fa de mitjancera per resoldre qualsevol reclamació que pugui sorgir. L'objectiu és reforçar la relació amb el client

COMUNICACIÓ AMB EL CLIENT
L'equip de l'Oficina de
Customer Counsel d'Agbar.
D'esquerra a dreta:
Francesca Manrique, Sergi
Sanchis i Mónica Martínez.

L'OFICINA del Customer Counsel (OCC) d'Agbar és el servei de mediació entre les seves empreses, com Aigües de Barcelona, i els clients per resoldre qualsevol reclamació que pugui haver-hi i garantir així la màxima qualitat del servei que s'ofereix. Sergi Sanchis, nou Customer Counsel d'Agbar, explica que "la nostra funció és defensar els interessos del client". Afegeix que "molts problemes se solucionen a força de parlar i trobar solucions al marge dels procediments habituals". Amb aquesta política de diàleg, l'equip de l'OCC ha aconseguit resoldre el 85% de les reclamacions ateses en la mediació els seus primers cinc anys d'existència, temps que els ha permès fer

balanç de la seva tasca. El 15% restant ho han estat a partir d'una resolució d'obligat compliment per a l'empresa. A més, la seva activitat no es limita a atendre les qüestions que planteja la clientela. "Una part de la nostra feina", destaca Sanchis, "és fer propostes de millora en el servei i ser un canal de comunicació amb el nostre entorn".

Gairebé fins a tres quartes parts de les reclamacions que arriben a l'Àrea de Mediació se centren en aspectes comercials vinculats a la facturació, a la lectura i al cobrament dels rebuts. El tema amb més presència són les factures elevades motivades per alguna fuita. Tot i que hi ha procediments interns per

abordar aquest tema, cal veure què es pot fer en cada cas. Segons Sergi Sanchis, sovint també s'ha de tenir "una mica de cintura perquè si, per exemple, tens un client de fa 20 anys que mai no s'ha queixat, alguna cosa li deu haver passat..."

Les qüestions que motiven el 25% restant de queixes fan referència a la contractació, l'atenció al client, incidències en el servei i alguna desavinença en la comunicació entre companyia i usuari. De fet, la tramitació d'altres i baixes o modificacions en el contracte provoquen un 10% de les reclamacions. De tant en tant, hi ha algun malentès per la cita entre usuari i algun operari que acaba en

incompareixença (però són situacions molt puntuals), errades en la lectura, canvi de comptadors... En canvi, gairebé mai no hi ha hagut queixes sobre la qualitat de l'aigua.

Les reclamacions que s'atenen a l'OCC també poden servir per detectar deficiències en el servei de la companyia i solucionar-les. Si de la intervenció es desprèn que cal canviar procediments, des del servei de mediació es plantegen propostes concretes. Per donar un exemple, en el període 2012-2015 se n'han presentat 58 propostes. El 87% de les 46 que ho van ser fins al 2014 han estat ja implementades per Aigües de Barcelona. El 34% de les recomanacions de millora han

estat en el cicle facturació-cobrament, mentre que la resta han estat relatives a l'atenció al client (29%), equips de mesurament (12%) i gestió de reclamacions (10%).

La feina de l'OCC el converteix en un agent cabdal en la comunicació amb l'entorn de l'empresa. Sergi Sanchis afirma que "tenim una idea molt clara del que pensa la ciutadania perquè parlem molt amb tothom". Tenen vies de diàleg obertes de manera permanent amb la Sindicatura de Greuges, la Síndica de Barcelona, les associacions de veïns i de consumidors, les OMIC... "Es tracta de saber escoltar i oferir diàleg", conclou.

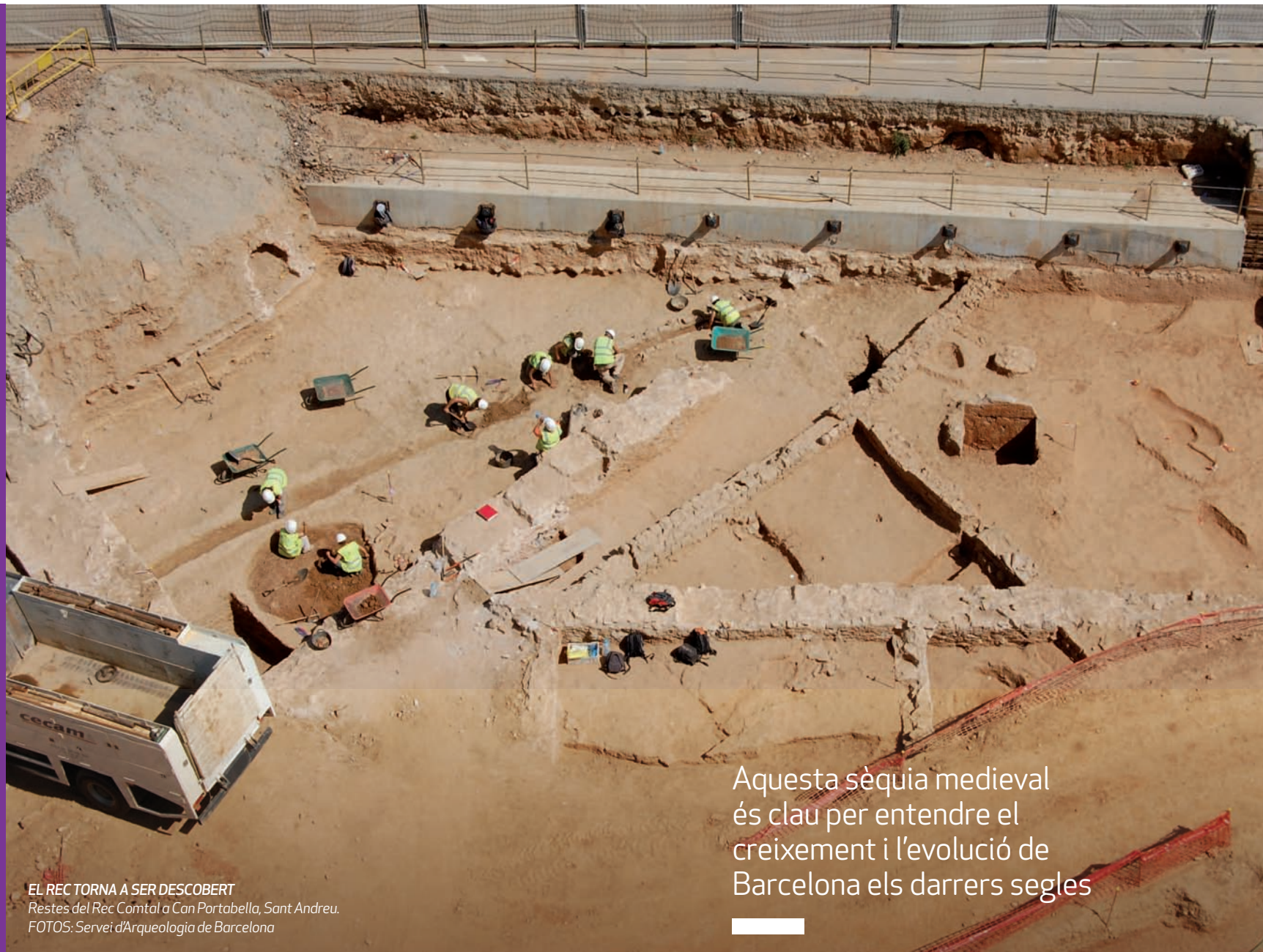
"La gent sempre queda agraïda"

Sergi Sanchis defineix el seu rol com a nou Customer Counsel "com l'assessor del client, un mediador independent". Valora com a "molt positiva" la relació amb l'àrea d'Atenció al Client i explica que "ens donem moltes dades i ens ajudem molt. Ells també hi guanyen". En el fons, l'objectiu dels uns i dels altres és pensar en el client i això és comú. Sanchis afegeix que "nosaltres podem tenir un contrapunt més allunyat i això és positiu". Després de la mediació, "la gent sempre queda agraïda. Quan hi parles, acaben confiant amb tu i detectes si hi ha problemes". En el fons, "és una qüestió de sentit comú, d'escoltar i de ser enginyós", assegura.

L'herència del Rec

El Rec Comtal va abastar d'aigua Barcelona durant gairebé mil anys. Avui s'està recuperant el llegat d'una de les infraestructures hidràuliques més importants de la ciutat

EL REC TORNA A SER DESCOBERT
Restes del Rec Comtal a Can Portabella, Sant Andreu.
FOTOS: Servei d'Arqueologia de Barcelona

Aquesta sèquia medieval és clau per entendre el creixement i l'evolució de Barcelona els darrers segles

OCI INFANTIL
Nens banyant-se al Rec, el 1952.
Fota: Ma Rosa Martínez/Arxiu.

UN CURS D'AIGUA VIU
Representació del Rec al pas pel Born, a començaments del segle XVIII.

ELS PRIMERS TESTIMONIS escrits sobre el Rec Comtal daten de la segona meitat del segle X, encara que altres fonts en situen l'origen un segle més tard, sempre coincidint amb el recorregut de l'antic aqüeducte romà. Aquesta sèquia medieval va ser imprescindible per garantir l'abastament d'aigua als petits nuclis de població que van aflorar al pla que rodejava la ciutat de Barcelona. El Rec Comtal naixia a Montcada i Reixac i després passava pel pobles de Sant Andreu de Palomar i Sant Martí de Provençals, viles independents de Barcelona, abans d'entrar a la ciutat emmurallada, on va sofrir diferents modificacions de rumb. Fins a l'any 1703 no

va ser utilitzar per al subministrament a la ciutat, on l'aigua s'extreia bàsicament de pous. Les aigües del Rec es destinaven als horts i a les indies i molins del pla de Barcelona. Una vegada travessava la ciutat pel Born, vessava al litoral, on avui s'aixeca del parc de la Ciutadella. A partir del segle XIX, el Rec va quedar amagat, i oblidat, pel creixement metropolità.

Malgrat això, els últims tres anys s'han desenvolupat diversos projectes, fruit de la col·laboració entre la Fundació Agbar i el Servei d'Arqueologia de l'Ajuntament de Barcelona per recuperar-ne el llegat, com el projecte de recerca *De l'aqüeducte romà al Rec Comtal, dos mil anys d'abastament*

d'aigua a Barcelona, dins del Pla Bàrcino. El seu objectiu és donar a conèixer el valor patrimonial i arqueològic d'aquesta canalització medieval, amb la construcció d'eines com el futur parc arqueològic als jardins del molí de Sant Andreu, amb un centre d'interpretació, on conviuran restes del Rec i de l'antic aqüeducte romà. Les darreres troballes a la plaça de les Glòries, al carrer Dos de Maig o a Can Portabella han contribuït a donar continuïtat a aquest projecte, que planteja protegir i rehabilitar el Rec Comtal des del seu origen. Això permetrà que la ciutadania tingui accés al coneixement d'una infraestructura clau per entendre el creixement i l'evolució de Barcelona els darrers segles.

Tornar el seu llegat a la ciutadania

"Barcelona és el que és també gràcies al Rec Comtal", afirma Carme Miró, responsable del Pla Bàrcino del Servei d'Arqueologia de Barcelona. Justifica la seva afirmació perquè "el Rec va afavorir el desenvolupament urbà, dels molins, dels horts, de la indústria... Per això és tan important recuperar la seva història". Aquest és un dels eixos del Pla Bàrcino, que ha d'afrontar diversos reptes, "el principal, el de recuperar l'estructura del Rec. Hem de tenir en compte que té una història de més de mil anys, amb molts canvis, i que, malgrat la seva importància, va acabar oblidat, convertit en clavegueram". Per a Carme Miró, Barcelona "ha viscut d'esquenes al Rec i nosaltres volem canviar-ho i tornar el seu llegat a la ciutadania".

Fons de Solidaritat
de la Fundació Agbar

Font de solidaritat

**AJUTS AL PAGAMENT
DEL CONSUM DE L'AIGUA**

**Aigües de
Barcelona**

L'aigua de la teva vida

El Fons de Solidaritat de la
Fundació Agbar és una font solidària

que brolla per arribar als qui més ho necessiten.
Per això col·laborem amb Càritas, la Creu Roja i els
serveis socials dels ajuntaments per ajudar les famílies
que tenen problemes per pagar la factura de l'aigua i,
d'aquesta manera garantir l'accés al consum bàsic d'aigua
a tothom. Arribant allà on puguem ajudar. Des que aquest
fons es va posar en marxa, hem beneficiat a més
de 30.000 persones. Obrint-nos camí, com l'aigua.

Agbar
Fundació

